

بهینه‌سازی فضایی خدمات گردشگری مطالعه موردی (استان فارس)

حسن بهنام مرشدی^{1*}، حمید زمانی²، تقی کریمیان³، مجید رحمانی سرپاست⁴

¹ کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه تهران، Behnammorshedi@ut.ac.ir

² کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه تهران، h.zamani@ut.ac.ir

³ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه تهران، t.karimian@ut.ac.ir

⁴ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه تهران، ma.rahmani@ut.ac.ir

چکیده

یکی از پایه‌های اساسی در زمینه جذب و رضایت گردشگران، ارائه خدمات بهینه به گردشگران می‌باشد، چرا که استقرار هر عنصر در موقعیت فضایی - کالبدی خاص از سطح مکان، تابع اصول، قواعد، ساز و کار (مکانیسم‌های) خاصی است که در صورت رعایت شدن، به موفقیت و کارایی عملکردی آن عنصر در همان مکان مشخص، خواهد انجامید و از این لحاظ دسترسی بهینه به خدمات گردشگری می‌تواند بهترین کارایی را برای گردشگران در پی داشته باشد و از تحرک و جابجایی بی مورد آنان جلوگیری کند، که این خود سبب صرفه‌جویی در وقت و هزینه و رضایت‌مندی گردشگران شده است. از آنجا که استان فارس دارای سایت‌های گردشگری بسیاری می‌باشد و سالیانه گردشگران زیادی را از مناطق دور و نزدیک برای دیدن این جاذبه‌ها به سوی خود جذب می‌کند. لذا، در این پژوهش به منظور دستیابی به خدمات گردشگری بهینه، در ابتدا برای بدست آوردن معیارهای پژوهش، از روش دلفی استفاده شده است و سپس با روش سلسله مراتبی فولر معیارها وزن‌دهی شده و در نهایت با استفاده از روش رتبه‌بندی TODIM پهنه‌های بهینه خدمات گردشگری مشخص شدند. نتایج پژوهش نشان‌دهنده آن است که قلمرو تحقیق با توجه به جاذبه‌های گردشگری متعدد دارای توزیع نامتعادل و نامناسب از لحاظ دسترسی به خدمات گردشگری می‌باشند و بخش‌های سیاسی ماهور میلانی، کوهمره، کنارخته، پاسارگاد، بوانات، داراب، اوز، ایزدخواست و ... در اولویت از لحاظ توسعه قرار دارند و مناطق مرکزی استان فارس مانند شیراز، مرودشت، کازرون، دشمن‌زیاری و ... از خدمات بهتر و مناسب‌تری به نسبت دیگر مناطق برخوردار می‌باشند.

واژگان کلیدی: استان فارس، تکنیک دلفی، بهینه‌سازی فضایی، خدمات گردشگری، روش سلسله مراتبی فولر، روش TODIM.